

کوریکولوم آموزشی روتیشن رواندرمانی دستیاران

جدول کلی دوره

جزء برنامه	زمان	توضیح
آموزش نظری	ماه اول دوره، شنبه تا چهارشنبه از ساعت 8 تا 12 ماه های دوم تا پنجم دوره شنبه تا چهارشنبه به مدت 1 تا 2 ساعت متغیر از ساعت 8 تا 12	ارائه سرفصلهای نظری
کارآموزی بالینی (درمانگاه)	ماه دوم تا پنجم دوره هفتهای 4 روز؛ روزهای شنبه، دوشنبه، سه شنبه و چهارشنبه از ساعت 8 تا 12	ویزیت مراجعان زیر نظر سوپروایزر (اتند)
سوپرویزن	پس از هر جلسه درمانگاه	بحث موردی و بازخورد

قسمت اول - آموزش نظری

بخش اول: ارزیابی روانشناختی (۲۰ ساعت - نظری - عملی)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
1	تعریف ارزیابی روانشناختی، اصول کلی ساخت آزمونها و روشهای تعیین روایی و پایایی	نظری	2
2	آشنایی با ابزارهای ارزیابی هوش	نظری - عملی	3
3	کاربردهای بالینی ابزارها	نظری	2
4	آشنایی با ابزارهای عینی ارزیابی شخصیت: (MCMI-III, MMPI-II)	نظری + عملی	4
5	آشنایی با ابزارهای فرافکن ارزیابی شخصیت: آزمون رورشاخ (Rorschach)	نظری + عملی	4
6	آشنایی با ابزارهای ارزیابی خلق و حالتهای روانشناختی: مقیاس افسردگی بک (Beck)؛ مقیاس اضطراب همیلتون (Hamilton) و ...	نظری + عملی	3
7	آزمون ویسکانسین (Wisconsin)	نظری + عملی	2
جمع			۲۰ ساعت

بخش دوم: رواندرمانی - مبانی و تاریخچه (۶ ساعت - نظری)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۱	تاریخچه و سیر تحول مکتهای رواندرمانی	نظری	۲
۲	نظریه روانکاوی فروید و مراحل رشد روانی-جنسی	نظری	۲
۳	مکانیسمهای دفاعی	نظری + عملی	۲
جمع			۶ ساعت

بخش سوم: مهارتهای پایه بالینی (۱۳ ساعت - نظری + عملی)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۴	رابطه پزشک و بیمار	نظری	۲
۵	اصول اخلاقی در رواندرمانی (رازداری، دریافت هدیه)	نظری	۲
۶	روشهای گزینش بیمار، برقراری رابطه (Rapport)	نظری + عملی	2
۷	اتحاد درمانی (Therapeutic Alliance)	نظری + عملی	۲
۸	گوش دادن فعال (Active Listening)	نظری + عملی	2

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
جمع			10

بخش چهارم: رفتاردرمانی (۹ ساعت - نظری + عملی)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۹	اصول رفتاردرمانی	نظری	2
۱۰	اقتصاد توکن (Token Economy) ؛ اصلاح رفتار (Behavior Modification)	نظری + عملی	2
11	مواجههسازی (Exposure) و انواع آن	نظری + عملی	2
12	آرامسازی عضلانی	نظری + عملی	2
جمع			8 ساعت

بخش پنجم: درمان شناختی-رفتاری (CBT) ۳۹ ساعت - نظری + عملی

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۱۳	درمان شناختی و ویژگیهای آن	نظری	۲

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۱۴	ارائه تکالیف خانگی	نظری - عملی	1
۱۵	مصاحبه بر اساس اصول شناختی-رفتاری (CBT)	نظری + عملی	۳
۱۶	فرمولبندی شناختی-رفتاری برای بیمار	نظری + عملی	۳
۱۷	تهیه لیست مشکلات و اهداف	نظری + عملی	2
۱۸	قرارداد درمانی Socialized - کردن بیمار	نظری + عملی	1
۱۹	خودکشی و قرارداد درمانی	نظری + عملی	1
۲۰	تکنیک فعالسازی رفتاری (Behavioral Activation)	نظری + عملی	۳
۲۱	مواجهه سازی (exposure) در اختلالات مختلف	نظری + عملی	۳
۲۲	ساختار جلسات درمانی در رویکرد CBT	نظری + عملی	۲
۲۳	خودمراقبتی در اختلالات روانپزشکی	نظری	۲
۲۴	CBT در افسردگی	نظری + عملی	۳
۲۵	CBT در اختلال وسواس-اجبار	نظری + عملی	2

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۲۶	CBT در پانیک	نظری + عملی	۲
۲۷	CBT در اضطراب منتشر	نظری + عملی	۲
۲۸	پیشگیری از عود	نظری + عملی	۲
جمع			32 ساعت

بخش ششم: درمانهای موج سوم (۱۴ ساعت - نظری + عملی)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۲۹	درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT): اجتناب از تجارب درونروانی	نظری	۲
۳۰	انواع خود (Self) در ACT با تاکید بر خود مفهومی سازی شده	نظری	۱
۳۱	آمیختگی شناختی (Cognitive Fusion)	نظری + عملی	۲
۳۲	پذیرش و اقدام متعهدانه	نظری + عملی	۲
۳۳	ارتباط با لحظه حال و ذهنآگاهی	نظری + عملی	۲

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۳۴	اصول رفتاردرمانی دیالکتیک (DBT)	نظری + عملی	۳
۳۵	درمانهای مبتنی بر ذهنآگاهی	نظری + عملی	۲
جمع			14 ساعت

بخش هفتم: مداخله در بحران (۱۵ ساعت - نظری + عملی)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۳۶	مداخله در بحران - خط اول (کمکهای روانشناختی کلی و کار تیمی)	نظری + عملی	۳
۳۷	مداخله در بحران - خط دوم (مداخلات تخصصی)	نظری + عملی	۳
۳۸	کاربرد در بلایا و سوانح	نظری + عملی	۲
۳۹	کاربرد در خیانت و خشونت خانگی	نظری + عملی	۲
۴۰	کاربرد در خودکشی	نظری + عملی	۳
۴۱	کاربرد در سوگ	نظری + عملی	۲

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
جمع			۱۵ ساعت

بخش هشتم: سرفصلهای تکمیلی (در صورت اضافه شدن دوره یک ماهه در سال دوم
- ۴۸ ساعت - نظری + عملی)

(الف) روانشناسی رشد

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۱	تعریف روانشناسی رشد و دیدگاههای رشدی	نظری	۳
۲	تأثیرات جایگاه اقتصادی-اجتماعی در رشد	نظری	۲
۳	رشد هیجانی، شناختی، اجتماعی، جسمانی در دوره‌های مختلف	نظری + عملی	۱۰
جمع			۱۵ ساعت

(ب) زوج درمانی و خانواده درمانی (۲۳ ساعت)

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
------	-------------	---------	------------

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۴	اصول زناشوییدرمانی (Marital Therapy)	نظری + عملی	۵
۵	اصول زوجدرمانی (Couple Therapy)	نظری + عملی	۵
۶	خانوادهدرمانی - رویکرد سیستمی (Systemic)	نظری + عملی	۵
۷	خانوادهدرمانی - رویکرد تحلیلی (Analytic)	نظری + عملی	۴
۸	خانوادهدرمانی - رویکرد شناختی-رفتاری	نظری + عملی	۴
جمع			۲۳ ساعت

ج) گروهدرمانی

ردیف	عنوان سرفصل	نوع درس	مدت (ساعت)
۹	گروهدرمانی در ردههای مختلف سنی	نظری + عملی	۴
۱۰	گروهدرمانی برای بیماران بستری	نظری + عملی	۳
۱۱	گروهدرمانی برای بیماران سرپایی	نظری + عملی	۳
جمع			۱۰ ساعت

قسمت دوم و سوم: کارآموزی بالینی در درمانگاه (عملی؛ هفته‌های 4 روز در دو درمانگاه مجزای نور و امین)

اهداف کارآموزی:

- آشنایی عملی با طیف گسترده‌ای از مراجعان
- کاربرد رویکردهای نظری در موارد واقعی
- تقویت مهارت‌های تشخیصی و درمانی زیر نظر سوپروایزر

جمعیت مراجعان درمانگاه (بر اساس موارد رایج):

گروه تشخیصی	نمونه موارد بالینی	رویکرد درمانی غالب
اختلالات اضطرابی	اضطراب کنکور، اضطراب منتشر، پانیک	CBT، ACT، تکنیک‌های مواجهه
اختلالات خلقی	افسردگی اساسی، اختلال دوقطبی	CBT، فعالسازی رفتاری، DBT
اختلال وسواس-اجبار	وسواس فکری و عملی	CBT (مواجهه و جلوگیری از پاسخ)، ACT
اختلالات شخصیت	شخصیت مرزی، خودشیفته، وابسته	DBT، طرحواره‌درمانی، روانکاوانه
مسائل زناشویی و خانواده	تعارضات زناشویی، خیانت، طلاق، فرزندپروری	زوج‌درمانی، خانواده‌درمانی سیستمی
بحران‌های روانی	خشونت خانگی، خودکشی، سوگ	مداخله در بحران، حمایتی، ACT
مسائل رشدی و	اضطراب امتحان، مشکلات هویتی	CBT، راهنمایی و مشاوره

گروه تشخیصی	نمونه موارد بالینی	رویکرد درمانی غالب
تحصیلی		

ساختار هر روز کارآموزی:

مدت	فعالیت	زمان
۱ ساعت	گزارش صبحگاهی و بررسی موارد جدید	۰۰:۸ - ۰۰:۹
۳ ساعت	ویزیت مراجعان (هر دستیار 1-2 مورد)	۰۰:۹ - ۰۰:۱۲
۱ ساعت	سوپروایژن گروهی و بحث موردی	۰۰:۱۲ - ۰۰:۱۳